

VOLKSTUINVERENIGING BLADEL

Nieuwsbrief HERFST 2023

Beste Tuinvrienden,

Ja, het jaar loopt alweer ten einde.

De kort broek is lang geworden en de truien zijn weer uit de kast gehaald

Op de tuin worden de boonstaken weer opgeborgen.

De grond wordt omgespit en het winterkoren wordt ingezaaid.

De laatste tomaten rijpen nog af, de courgetteplanten zijn aan het wegwijnen,

Pompoenen en de aardperen worden geoogst. Alleen de boerenkool, de pastinaken en de winterwortelen staan nog fier overeind.

De witlof kan bijna ingekuild worden en oh, wat hebben we geworsteld met het

Hanepoot of (andere naam) het IJsgras en het Kaal knopkruid. En natuurlijk met alle andere ongewenste kruiden zoals brandnetels, straatgras en postelein.

Raar verhaal trouwens: postelein werd vroeger als groente gekweekt, het was een snelle groeier en hij is winterhard, en kan dus in de winter geoogst worden. Vroeger de enigste verse groente in de winter en het vroege voorjaar. Hij zit vol met ijzer, kalium en magnesium. Bovendien bevat hij veel vitamine B11, C en E. En voor onze lijners: hij bevat aardig wat vezels en nagenoeg geen calorieën. Vreemd dat deze groente die in de winter nog zal groeien en geoogst kan worden, nu eigenlijk niet meer geteeld wordt. Een echte vergeten groente dus!

FEEST van de Tuindersvereniging

We hebben een geweldige Fiësta Pan gehad op de locatie van de speeltuin De Hofstad. De locatie was helemaal perfect, mogelijkheid om binnen te kunnen zitten, toiletten ter plekke en de kinderen konden gebruik maken van de speeltoestellen.

Er werd volop gebuurt, kweek-ideeën uitgewisseld en kennis gemaakt met de wederhelften van de andere tuinders.

Je ziet het: het enthousiasme straalt er van af

Kortom; gezellig en voor herhaling vatbaar! Volgend jaar! Nog even een geschikte datum plannen. Hebt u nog ideeën voor de volgende feestdag? Laat het even weten!

We moeten rekeninghouden met de vakanties van de scholen en met mensen die vroeger en later op vakantie gaan.

Verandering van de tuin

Wanneer u een verandering van de tuin wilt hebben, omdat u bijvoorbeeld voor de kinderen of kleinkinderen niet voldoende tijd heeft om de tuin goed bij te kunnen houden, of u wilt meer tijd hebben voor fietstochtjes te maken, of u heeft een grote Mobiel Home gekocht en wil er mee door heel Europa gaan rijden. Dan kunt u overwegen om uw tuin te verkleinen door een stap terug te gaan.

Bijvoorbeeld van anderhalve tuin naar één tuin, of van één naar een halve tuin. Of misschien wilt u wel helemaal stoppen.

Voor het bestuur zou het fijn zijn om deze wijzigingen voor 1 oktober te weten, zodat we snel een overzicht hebben om de wachtlijst te verkleinen.

Tuinen in de toekomst

De toekomst aan het tuinieren

Op de tuinen schijnt ook alles op rolletjes te lopen. Maar toch; hebben jullie wensen, zouden jullie iets willen veranderen; laat het weten, dan kunnen we er mogelijk iets aan doen. Zien jullie iets

wat in de toekomst mogelijk gaat spelen en waar we nu al aandacht voor moeten hebben? Hoe zal de verhouding zijn met de nieuwe bewoners van de nog te bouwen wijk, langs de Volkstuin De Vennekes. Of wat te denken van de klimaatverandering, moeten we opvangbekkens gaan creëren op de tuinen voor regenwater, moeten we zorgen dat het regenwater goed afgevoerd kan worden bij plensbuien? Graag; denk mee en laat het weten. We moeten niet stilstaan, dat is achteruitgang! We moeten inspelen op de toekomst.

tuinhulp

Ik ben op diverse andere volkstuincomplexen geweest en heb daar toch wel veel ideeën gezien waarvan er sommigen best realiseerbaar zijn. Een groot probleem is het ontbreken van elektra en een solide gebouw voor het opbergen van gereedschappen zoals bosmaaiers en een elektrische grondwaterpomp of hydrofoor. Wij vernemen graag uw ideeën.

LET OP, tuinders op de Beemdstraat!

*flip-floppers, blote voeten!
Geen idee!*

Het is nu herfst en het zal vermoedelijk wel weer eens gaan regenen, sneeuwen en vriezen. Het rijpad zal slechter en slechter worden. Op een gegeven moment gaan we het pad afsluiten met de paal. Daarna is de tuin niet meer toegankelijk met de auto. Dus indien je spullen nodig hebt in de late herfst en winter, wordt het kruien met de kruiwagen. Nu kan het nog met de auto.

HOU DAAR REKENING MEE!

Verder wensen wij u veel plezier op de tuin met het winterklaar maken. Over een vijftal maanden mag je weer beginnen met het zaaien in potjes van de groenten voor volgend jaar. Nu kun je nog genieten van de pastinaken, de wortelen en de boerenkool!
Met vriendelijke groeten,

Theo van der Vleuten

Tel 06-53 370 289

Zo en nu de Nieuwsbrief:

Wij zijn natuurliefhebbers en natuurlijk beleven we elke seizoen weer wat leuks. Iets meegemaakt? Laat het weten!

Ikzelf heb dit seizoen een bloedhekel gekregen aan de Koninginnen page. Heb ik mijn hele tuin volstaan met anijs- en venkelplanten. Plotseling zie ik een Page; hij vliegt van plant naar plant; ik blij en elke dag kijken of ik nog geen eitjes of een rupsje zie. Wat denk je? Niets, nada, nergens ook maar een rupsje te vinden. Zij heeft mijn tuin gewoon overgeslagen, belachelijk, niet te geloven!

Aziatische hoornaar gespot in de Beemdstraat. Twee imkers kwamen op de tuin in volledige bepakking. Een dag eerder had Hein (de imker) het idee dat hij iets zag bij de bijenkast, hij wist alleen niet wat. 's Avonds werd hij gealarmeerd door de vereniging dat er de Hoornaar in onze omgeving is gesignaleerd. Voor Hein werd het duidelijk wat hij had gezien bij de kast; de hoornaar. Deze hoornaar heeft een menu van 40 % bijen, die hij rooft uit de kasten. Nadeel of voordeel is dat hij regelmatig terugkomt en dan voor de kast blijft surveilleren. Het is de kunst om de hoornaar te vangen en om hem dan te merken op de rug met een kleur verf. Lukt dat, dan laten ze de bij weer los en kijken hoe lang hij wegblijft, alvorens hij weer voor de kast 'hangt'. Duurt dat 5 minuten, dan weten de imkers dat het nest binnen 500 (?) meter moet zitten. Andere imkers vangen op andere plaatsen en kleuren met een andere kleur. Als het daar 3 minuten duurt, weten ze dat het nest op 300 (?) meter moet zitten. Zijn er nog meer waarnemingen dan wordt de locatie steeds duidelijker en dan is het speuren naar het nest en dit opruimen.

Bloembollen planten.

Bollen planten in de moestuin is geen goed idee, als je daar niet speciaal mee omgaat.

Ik plant elk jaar gladiolen en elk jaar schoffel ik de eerste uitlopertjes om. Oei, dat was er weer eentje! Dus, als je bollen op de tuin plant, weet dan waar ze staan en ga daar onkruid niet aanvallen met een schoffel! Dat wordt een trauma! Maar in je voor- en achtertuin is het een prima idee. Je kunt het hele voorjaar en de hele zomer plezier hebben van mooi bloeiende bloemen, zonder erg veel omkijken. Je hebt twee soorten bollen, eentje van voorjaarsbloeiers en eentje met zomerbloeiers.

Voorjaarsbloeiers moet je de deze maand (september) planten. Hij zal deze herfst nog wortels maken en dan de winter doorstaan. Plant je later dan krijgt de bol geen kans om een stevig wortelgestel te ontwikkelen en kan hij eventueel afsterven. Zomerbloeiers moeten geplant worden in het voorjaar, als de vorst uit de grond is. (half april, mei)

Plantafstand en plantdiepte.

Grofweg gezegd: meet de afstand van de top tot de wortel van de bol en zet de bol op een diepte van 2 x die afstand. (van de top van de bol tot de bovenkant van de grond) Onderlinge afstand: hou dezelfde maat aan als de afstand in de rijen en de onderlinge afstand. Hou hierbij wel de plantinstructies van de omschrijvingen op de verpakking in de gaten, er zijn afwijkingen!

Voorjaarsbloeiers:

Sneeuwklokjes (bloeitijd: januari en februari)

Krokussen (bloeitijd: februari en maart)

Narcissen (bloeitijd: februari tot en met mei)

Tulpen (bloeitijd: half maart tot mei)

Hyacinten (bloeitijd: maart tot mei)

Blauwe druif - Muscari (bloeitijd: maart tot mei)

Allium - Sierui (bloeitijd: mei tot juni)

Zomerbloeiers:

Lelies, calla's en canna's (bloeitijd: juni tot en met augustus)

Gladiolen (bloeitijd: juli tot en met september)

Ranunculus (bloeitijd: juni tot en met augustus)

Begonia en freesia's (bloeitijd: juni tot november)

Dahlia's (bloeitijd: augustus tot november)

*Klaas heeft een pruik gekocht voor op zijn kale hoofd.
Dan komt Piet aanlopen en zegt "Ik zal nooit een pruik op
doen, ook al heb ik een kaal hoofd"
Waarop Klaas antwoordt:
"Dat is ook niet nodig, want een lege schuur heeft geen dak"*

Beesten in de tuin

Libellen

Er zijn twee soorten: de *Juffertjes* en de 'echte' libellen

Juffertjes zijn meestal klein en slank en hebben hun vleugels vaak over hun achterlijf liggen. De vleugels worden in rust meestal langs of boven het achterlijf samengeklapt. De ogen zijn gevormd als een halve bol en zijn geplaatst aan de zijkanten van de kop. Bij juffers raken de ogen elkaar niet. Leeft bij langzaam stromend water.

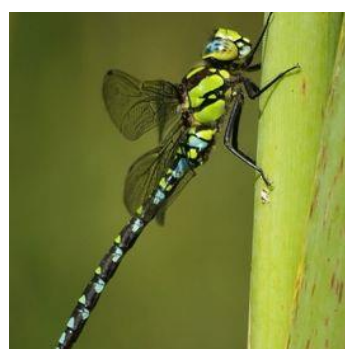
Libellen zijn groter en worden eigenlijk altijd 'echte libellen' genoemd. Die zijn veel forser en hebben hun vleugels in rust vaak aan de weerszijden van hun lijf uitgespreid.

platbuik libelle

viervlek libelle

glassnijder

Paddenstoelen,

Natuurlijk is de herfst ook de tijd van de paddenstoelen. Ga tijdens een wandeling op zoek naar deze wondertjes van onze natuur. Het hele jaar zie je ze niet en leven ze als mycelium onder de grond en in de herfst ploppen ze boven de grond. Mooi om ze te zien en redelijk te herkennen. Een paddenstoelengids is hierbij vrijwel altijd een nodig attribuut.

Grote Stinkzwam,

sporen worden verspreid door vliegen, die van de lijmerige kop genieten en zo de sporen meenemen.

Zoeken? Naaldbossen, ga je neus maar achterna; ze stinken en zijn van verre al te ruiken.

Oranje bekerzwam,

Te vinden op geroerde gronde, .meestal op zonnige plaatsen. Lijken op weggegooide sinaasappelschillen. Sporen zitten op de rand van de bekertjes en zijn zo klein dat ze zonder hulpmiddelen niet te zien zijn.

Grote Vliegenzwam

Wie kent hem niet, vlug kijken of je Wipneus kunt zien! Ach, hij is juist naar huis geroepen om te komen eten! Jammer! Deze paddenstoel heeft lamellen aan de onderzijde waartussen de sporen groeien en ten slotte vrijkomen. Met een kleine spiegel, die je onder de paddenstoel op de grond legt, kun je ze zien.

De hoed werd in het verleden in een schoteltje melk gelegd en op de vensterbank gezet. Vliegen die snoepen van deze voor hen heerlijkheid, sterven door het gif van de hoed.

Boleet, eekhoorntjesbrood.

Deze soorten hebben geen plaatje aan de onderzijde, maar buisjes waarin de sporen groeien. Deze paddenstoelen zijn eetbaar Maar LET OP ! In de supermarkt zijn ze te koop onder de Italiaanse naam Porcini. Daarmee loop je geen risico!

Aardappelbovist

Wie heeft er niet eens per ongeluk op getrapt. Het lijkt op een wit of gelige aardappel die op de grond ligt. Het is een paddenstoel die zijn sporen bewaart binnen de bol. Als de sporen gereed zijn, klapt de bovist open en vliegen de sporen als een zwarte wolk omhoog. De wind zorgt voor verdere verspreiding.

Laat paddenstoelen staan, maar geniet van de vormen en kleuren en van het opzoeken welke soort het is in een gids. Leuk met de (klein)kinderen. Maar let op!!! Zoals een bekende filosoof eens zei:

" Alle paddenstoelen zijn eetbaar; sommigen slechts éénmaal! "

Sommige giftige paddenstoelen hebben een zeer lange incubatietijd. Pas na vele weken of zelfs maanden merk je de gevolgen. In veel gevallen is het dan onomkeerbaar en niet meer te genezen! In de Oost-Europese landen vergen het paddenstoelen plukken en eten ervan jaarlijks veel doden! Zo simpel is het dus niet!

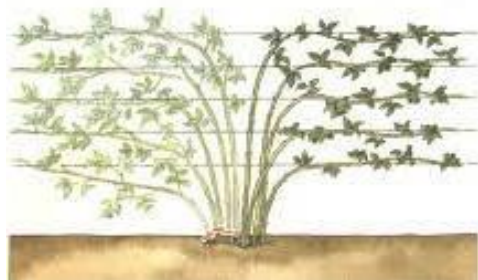
Een man komt bij een tovenaard en vraagt: "Kunt u misschien een vloek wegnemen die al meer dan 25 jaar geleden over mij is uitgesproken?" De tovenaard antwoordt: "Waarschijnlijk wel, maar dan moet u mij eerst vertellen hoe die vloek luidde."

De oude man zegt: "En dan verklaar ik u hierbij tot man en vrouw."

Het snoeien van bramen (*Rubus fruticosus*)

Bramen dragen op zijtakken aan de stengels van vorig jaar. Het snoeien is daarom vrij eenvoudig. Jaarlijks kunnen de afgedragen takken weggesnoeid worden en de nieuwe grondscheuten weer aangebonden. Een enkele keer is er een jaar dat de braam weinig nieuwe scheuten maakt. Als dit gebeurt dan kunt u gezonde stengels nog een jaar aanhouden, waarbij dan wel de aanwezige zijtakken op ongeveer 2,5 cm terug gesnoeid moeten worden.

Nieuwe bramen moeten op een onderlinge afstand van minimaal 3,5 meter worden aangeplant. De jonge scheuten die verschijnen, kunt u het beste regelmatig aanbinden langs draden die gespannen zijn tussen enkele palen. De onderlinge afstand van de draden is ongeveer 20 tot 25 centimeter. Van het begin af aan moet u de bramen de baas blijven. Wanneer het aanbinden niet regelmatig gebeurt, dan gaan de jonge scheuten vrij rond zwerven en waar mogelijk opnieuw vastwortelen. Er ontstaat dan snel een stekelige wirwar wat lijkt op het schuilhol van het stripfiguur Broer Konijn. Knip aan het eind van het groeiseizoen de toppen van de aangebonden scheuten weg. Het volgende jaar vormen zich snel zijtakken die gaan bloeien en waar de vruchten aankomen. Tegelijk ontstaan er nieuwe grondscheuten die weer gelijk aangebonden moeten worden. Wanneer u

nu het ene jaar de takken linksom aanbindt en het jaar daarop de takken rechtsom, dan zitten de vruchtdragende scheuten en de nieuwe scheuten elkaar niet in de weg.

OPRUIMEN EN OPBERGEN

De moestuin winterklaar maken betekent ook opbergen van materiaal wat niet meer nodig is: emmers en potten leegmaken en zo opbergen dat er geen water mee in kan blijven staan. Bamboestokken en anders steunmateriaal bijeen binden en opbergen. Rommel dat in een hoekje is gelegd, koolstronken, kapotte palen en stukken hout mee naar huis nemen. En niet te vergeten, het pad vrij maken van onkruid.

*"Hoe langer je in het gras staart hoe meer je ziet.
Alles beweegt, zoemt, kruipt, fladdert, graaft en paart.
In de tuin ben je nooit alleen maar ben je
onderdeel van de schepping.
En het is die gedachte die rust geeft."*

Wist je dat je ook gewoon teentjes knoflook uit de supermarkt kunt planten? In september of oktober zet je ze zo in de grond. Ze zullen ondergronds overwinteren en vanaf eind juni of begin juli kun je de eerste bollen oogsten! Maar let op! Sommige soorten knoflook worden behandeld met een middel dat voorkomt dat ze gaan schieten. Dan zal de teen na weken nog als teentje in de grond zitten. Best is het om in de gaten te houden of je een groen puntje ziet verschijnen, dan zit je goed.

Doordat al veel groentes geoogst zijn, heb je voldoende ruimte in de tuin om deze winter-overblijvers te planten. Maak je stukje grond eerst vrij van onkruid en de resten van je zomergewassen. Werk voor het planten wat compost of goed verteerde stalmest door de bodem en hark de grond aan. Breek de knoflookbol op in losse teentjes en plant de grote tenen met de platte kant naar onderen. Zorg dat de puntige bovenkant 2,5 cm onder het grondoppervlak komt. Poot je knoflook met 15 cm tussenruimte en 30 cm ruimte tussen de rijen.

Zodra het loof geel wordt, is dat een teken dat de bollen knoflook rijp zijn. Je kunt vanaf eind juni, wanneer het loof vergeelt en afsterft, beginnen met oogsten. Laat de bollen eerst een paar dagen in de zon drogen voor je ze verder bewaart, bijvoorbeeld door ze te vlechten en op een droge plek op te hangen.

Maar: wist je ook dat je nu al uien en de tuinbonen buiten kunt planten?

Uien en tuinbonen, ze komen perfect de winter door. Probeer anders eerst de helft nu te planten en de andere helft in het vroege voorjaar!

Voor tuinbonen is het een uitstekende manier om de beruchte zwarte luis voor te zijn. Wil je verder nog zaaien en dit jaar oogsten? Voor sommige planten is dat nog gewoon mogelijk, zoals spinazie, met wat geluk kun je die nog oogsten. Veldsla kun je de gehele winter nog oogsten, rucola doet het ook nog dit jaar bij redelijk weer en wat geluk. En wat te denken van bloemkolen, de weeuwenteelt van bijvoorbeeld bloemkool voor de oogst voor volgend (voor)jaar.

De juffrouw voor de klas zegt tegen de kinderen:

'Vandaag gaan we het over een bepaald soort dieren hebben, en wel over torren.'

Wie kan mij een tor noemen?'

Bertje steekt zijn vinger op: 'De water-tor, juf.'

'Dat is goed,' zegt de juf, 'en weet je ook wat de watertor eet?'

'Ja juf, waterplantjes en watervlooien.' 'Keurig Bertje,' zegt de juf.

Dan steekt Jantje zijn vinger op en zegt: 'De vibra-tor, juf.'

'De vibrator?' zegt de juf, 'ik denk niet dat dat goed is.'

Kun je ook zeggen wat die eet?'

'Wel,' zegt Jantje, 'volgens mijn zus vreet 'ie batterijen.'

Andijvie

Andijvie is een veelzijdige plant. Je kunt het gebruiken in stampotten en ovenschotels, stoven of eten als sla of babyleaf. Wel moet je er rekening mee houden dat bijna niets de plant tegenhoudt om te bloeien rond de langste dag van het jaar; 21 juni. Er zijn verschillende soorten, zoals wat fijnere andijvie met gekruld blad en breedbladige soorten die vaak wat stugger zijn. De laatsten zijn vaak rassen voor de herfst.

Vroeger werd voor de oogst de plant vaak gebleekt. Dat deed men door een grote bloempot of een emmer over de plant te zetten, of een plank op de plant. In elk geval iets wat ervoor zorgt dat de plant in het donker komt. Het bleken duurt ongeveer een maand. De kroppen worden er sappiger en minder bitter van.

Je kunt andijvie ook als babyleaf kweken. Zaai daarvoor in een bak dicht bij elkaar en oogst al na een paar weken de jonge blaadjes. Dat kan wel in april en mei.

Mocht de andijvie wel in bloei schieten, laat er dan eens een staan. Dan kunnen jij en de insecten genieten van de prachtige blauwe bloemetjes. Je zult versteld staan van de bloeivorm die langdurig kleur geeft.

- Een groenteboer die zijn vrouw bevrucht, is nooit grappig
- Een schoppenboer van harte door een ruit schoppen, is nooit grappig
- Heineken boert goed in de Verenigde Staten
- "Ik ben mijn vijver kwijt", zei de kikker, plompverloren
- Ook een konijn kan wel eens het haasje
- Koffie, chocolade en mannen, sommige dingen zijn gewoon beter als ze rijk zijn
- zijn
- Heeft een theefabriek ook een koffiepauze?

Ja, dat was het weer voor dit seizoen.

Wij wensen jullie nog een mooie tijd op de tuin.

Theo van der Vleuten
Tel; 06-53 370 289